

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Δ63/2019

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 27η Ιουνίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα εννιά (2019) ημέρα Πέμπτη και ώρα 9:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής Αρχή) σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1.Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος

2.Μέλη : Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης

Δημήτριος Λουρίκας

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστη η εισηγήτρια και Αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγματεύσεων Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ελέγχου Ευάγγελος Καραμανλής καθώς και εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του ν. 4013/2011, για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης κατ' άρθρο 32, παρ. 2, περ. γ' του ν.4412/2016 για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους και τις επιφάνειες των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ για

χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 88.149,70€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%.

1. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ11/Ε/21690/12.06.2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 32644/14.06.2019) έγγραφο - αίτημα της **Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας** (εφεξής Υ.Π.Α.) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3464/26.06.2019 έγγραφο της ίδιας Υπηρεσίας και τα συνημμένα σε αυτά, η Υ.Π.Α. αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους και τις επιφάνειες των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 88.149,70€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (για λόγους κατεπείγοντος).

1. Ιστορικό-πραγματικό πλαίσιο

2. Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της ΥΠΑ απέστειλε το υπ' αριθ. ΔΤΥ/Δ7/Ε/18045-4-2018 Υπηρεσιακό Σημείωμα με θέμα «Αίτημα προέγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης», το οποίο παρελήφθη στις 12.04.2018 από την αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικού και Σχεδιασμού (Δ11), προκειμένου να αναληφθούν ενέργειες από τη Δ11/Α για έκδοση των απαιτούμενων προεγκρίσεων ανάληψης υποχρέωσης, ώστε να είναι δυνατό η ΥΠΑ να προβεί σε ενέργειες διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, με διενέργεια ανοιχτού διαγωνισμού εντός του έτους 2018 για χρονικό διάστημα από 01.01.2019 έως 31.12.2020 για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους και τις επιφάνειες των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ.

Σύμφωνα με το εν λόγω Υπηρεσιακό Σημείωμα, η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη ανερχόταν στο ποσό των €1.266.051,00 (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%), και δεδομένου ότι το προϋπολογιζόμενο συμβατικό τίμημα επρόκειτο να βαρύνει τα επόμενα οικονομικά έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143 Α), όπως ισχύει, για το σκοπό αυτό απαιτείτο η έκδοση προηγούμενης έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών για το ποσό € 618.059,00 για το έτος 2019 και για το ποσό € 647.992,00 για το έτος 2020.

2.2. Με βάση τα διαλαμβανόμενα στο από 12.06.2019 έγγραφο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής στις 17/4/2019 εκδόθηκε Πρωτογενές Αίτημα με αρ. πρωτ.ΔΤΥ/Δ7/Ε/7917/1971 με το οποίο εγκρίθηκε η έναρξη διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού χώρων και επιφανειών των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και ΠΑΡΟΥ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ, ΣΗΤΕΙΑΣ και ΚΑΣΟΥ ενώ περαιτέρω η Δ11/Α προέβη στη σύνταξη των παρακάτω εγγράφων:

Α) Σχέδιο αιτήματος Προέγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης συνοδευόμενο από σχετικό Εισηγητικό Σημείωμα προς τον Υπουργό Υποδομών & Μεταφορών, το οποίο απευθυνόταν στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Β) Αίτημα για χορήγηση Βεβαίωσης για Προέγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης προς ΓΔΟΥ ΥΠΥΜΕ το οποίο έλαβε αρ. πρ. ΥΠΑ/Δ11/Α/7963/3757/17-4-2018.

Στις 11/5/2018 εισήλθε στην Υπηρεσία μας η υπ' αριθ. 30871/1453/30-4-2018 Βεβαίωση ΓΔΟΥ σχετικά με την Προέγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης.

2.3. Ακολούθως, με βάση τα διαλαμβανόμενα στο έγγραφο αίτημα της αναθέτουσας, και μετά την έκδοση του Ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Β' 105/14.06.2018) «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις», το ΓΛΚ αιτήθηκε από τον ΓΔΟΥ ΥΠΥΜΕ την έκδοση νέας Βεβαίωσης σε αντικατάσταση της υπ' αριθ. 30871/1453/30.04.2018 βεβαίωσης που να μνημονεύει ότι από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης δε θα σημειωθεί υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ισχύοντος ΜΠΔΣ 2019-2022.

Στη συνέχεια κατά την 04.07.2018 ο Γενικός Διευθυντής (ΓΔΟΥ ΥΠΥΜΕ) επανέκδωσε τη Βεβαίωση με αρ. πρωτοκόλλου ΓΔΟΥ/851 με θέμα «Προέγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας» με την οποία ετέθη υπ' όψιν του Υπουργείου Οικονομικών (ΓΛΚ) ότι η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη στον ΚΑΕ 0875 ανέρχεται στο ποσό των 1.266.049,00 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ προκειμένου η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας να προβεί σε διενέργεια ανοιχτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων και των επιφανειών των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ.

Κατόπιν, ακολούθησε η έκδοση της υπ' αριθ. ΓΛΚ/2/40845/9-7-2018 Απόφασης του Υπουργού Οικονομικών με την οποία εγκρίθηκε η ανάληψη υποχρέωσης συνολικού ποσού 1.266.051ευρώ για τα έτη 2019 και 2020 προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαγωνισμού για την παροχή των ως άνω αναφερομένων υπηρεσιών.

2.4. Με την υπ' αριθ. πρωτ. Δ11/Ε/24348/11296/08-10-2018 απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών προκηρύχθηκε ανοιχτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός, προϋπολογισθείσας συνολικής δαπάνης ποσού €1.266.049,96 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, (1.021.008,03 χωρίς ΦΠΑ) με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, για την επιλογή αναδόχου καθαρισμού χώρων και επιφανειών των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΛΕΡΟΥ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΣΗΤΕΙΑΣ, ΚΑΣΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ για τα έτη 2019 και 2020 και Κρατικού αερ/να ΠΑΡΟΥ για το έτος 2020, με πραγματική ημερομηνία έναρξης από την εγκατάσταση του αναδόχου, όπως αναφέρεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' της οικείας διακήρυξης. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η 08η-11-

2.5. Η αναθέτουσα στο σημείο αυτό ισχυρίζεται ότι «Λόγω της πολυπλοκότητας του πρωτογενούς αιτήματος (δεκαεπτά αερολιμένες) αλλά και του ύψους του προϋπολογιζόμενου ποσού, απαιτούνταν να δημιουργηθούν δεκαεπτά διαφορετικοί διαγωνισμοί στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΣΗΔΗΣ αλλά και η έκδοση μίας ογκώδους διακήρυξης για την οποία απαιτούνταν υπογραφή από τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών».

Επιπροσθέτως αναφορικά με το στάδιο του εν λόγω διαγωνισμού και την εκτιμώμενη ημερομηνία σύναψης της σχετικής σύμβασης, αναφέρει ότι «οι ανωτέρω διαγωνισμοί βρίσκονται στο στάδιο κατακύρωσης δικαιολογητικών μειοδότη, ακολουθεί η διαβίβαση στο Ελεγκτικό Συνέδριο των εγγράφων έκαστου διαγωνισμού. Ως εκ τούτου εκτιμάται ότι η διαδικασία θα ολοκληρωθεί εντός του επομένου διμήνου.»

2.6. Αναφορικά με την έγκριση προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης η αναθέτουσα επικαλείται ρητά τη διάταξη της περ. β, της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτα γεγονότα) και προβάλλει τους ακόλουθους ισχυρισμούς:

«Οι ισχύουσες συμβάσεις για την παροχή των υπηρεσιών καθαρισμού χώρων και επιφανειών στους ανωτέρω αναφερόμενους αερολιμένες λήγει την 30η/6/ 2019 και η διαγωνιστική διαδικασία δεν αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί, γεγονός το οποίο δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της ΥΠΑ.

Οι εκδοθείσες αλλά και οι προς έκδοση αποφάσεις κατακύρωσης τελούν υπό την προϋπόθεση έγκρισης προληπτικού ελέγχου νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ν.4254/2014) και ως εκ τούτου αναμένεται η διαβίβαση των σχετικών φακέλων καθώς και των σχεδίων σύμβασης στο Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται από τη νομοθεσία (ν.4412/16).

Επιπροσθέτως αναφέρει ότι «η ανάγκη καθαρισμού των αερολιμένων είναι διαρκής, μη δυνάμενη να διακοπεί αφού δεν είναι δυνατό ο αερολιμένας να παραμείνει χωρίς καθαρισμό μέχρι την ανάδειξη νέου αναδόχου, διότι: (α) η ΥΠΑ δεν διαθέτει μόνιμο προσωπικό για τον καθαρισμό των αιθουσών αφίξεων – αναχωρήσεων επιβατών, των τουαλετών, καθώς και των λοιπών χώρων με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται οι κανόνες υγιεινής και καθαριότητας στους χώρους των αερολιμένων, με σοβαρό κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία και την εν γένει λειτουργία τους. (β) θα πληγεί διεθνώς η εικόνα του τόπου με δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη χώρα μας. Υπάρχει επομένως σοβαρός κίνδυνος να τεθούν εκτός λειτουργίας οι αερολιμένες.»

Καταληκτικά δε σημειώνεται από την Αναθέτουσα ότι «η έγκριση της υπόψη ανάθεσης αποτελεί τη μοναδική λύση για να μην ανασταλεί η λειτουργία των ανωτέρω αναφερόμενων Αερολιμένων την 1η Ιουλίου 2019 στην καρδιά της τουριστικής περιόδου, με όλες τις δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη χώρα (ταλαιπωρία των επιβατικού κοινού, αμαύρωση της εικόνας της χώρας διεθνώς, σημαντικό πλήγμα στον τουρισμό, διαφυγή εσόδων κλπ).»

2.7. Αναφορικά με τις περιστάσεις που αιτιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για αλόγους κατεπείγοντος η αναθέτουσα θεμελιώνει το αίτημά η αναθέτουσα προβάλλει τον κάτωθι ισχυρισμό «Σχέδιο αιτήματος προέγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης διαβιβάστηκε στις 17/04/2018 στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, ωστόσο μετά την ψήφιση του ν.4549/2018, το ΓΛΚ ζήτησε από τον ΓΔΟΥ του Υπουργείου μας την έκδοση νέας Βεβαίωσης σε αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 30871/1453/30-04-2018 βεβαίωσης που να μνημονεύει ότι από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης δεν θα σημειωθεί υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ισχύοντος ΜΠΔΣ 2019-2022. Ακολούθως, μετά την έκδοση της νέας βεβαίωσης στις 04-07-2018 ακολούθησε η υπ' αριθμ.ΓΛΚ/2/40845/09-07-2018 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία εγκρίθηκε η ανάληψη πολυετούς υποχρέωσης για τα έτη 2019 και 2020. Ως εκ των ανωτέρων προκύπτει ότι πράγματι υπήρξε μία απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δεν μπορούσε να προβλεφθεί από την Υπηρεσία μας διότι ήταν ανεξάρτητη της βούλησης μας και είχε ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της έναρξης και ακολούθως της ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας.»

3. Κατόπιν των ανωτέρω, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Δ11/Ε/21690/12-62-2019 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3264/14.06.2019) έγγραφο – αίτημά της προς την Αρχή, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3464/26.06.2019 έγγραφο, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, υποβάλλοντας σχέδιο απόφασης προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής για προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων και των επιφανειών των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ. Η χρονική διάρκεια της υπό ανάθεση σύμβασης αφορά σε δύο (2) μήνες, «αρχομένη από την 01.07.2019, (επομένη από την ημερομηνία λήξης των τρεχουσών συμβάσεων), με τους όρους της Διακήρυξης με αρ. πρωτ.

Δ11/Ε/24348/11296/08-10-2018 και με δικαίωμα ανάθεσης για μικρότερο χρονικό διάστημα, σε περίπτωση που οι διαδικασίες του διαγωνισμού ολοκληρωθούν νωρίτερα». Η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη της αιτούμενης σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των ογδόντα οκτώ χιλιάδων εκατόν σαράντα εννέα ευρώ και εβδομήντα λεπτών (€88.149,70) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%. Η αναθέτουσα επικαλείται ρητά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτα γεγονότα).

II. Νομικό πλαίσιο

4. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011 ορίζει τα ακόλουθα: «δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]».

5. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει ότι: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221), [...]».

6. Στο άρθρο 5 «Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)» του ν. 4412/2016 (Α' 147) ορίζεται ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα:

α) 5.225.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων,

β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα,

γ) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α',

δ) 750.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' [...]”.

Ακολούθως, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017, τα κατώτατα όρια εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ από 1/1/2018 διαμορφώθηκαν ως εξής: “1) Το άρθρο 4 (άρθρο 5 ν. 4412/2016) τροποποιείται ως εξής: α) στο στοιχείο α), το ποσό «5.225.000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «5.548.000 EUR»·

β) στο στοιχείο β), το ποσό «135 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «144.000 EUR»·

γ) στο στοιχείο γ), το ποσό «209 000 EUR» αντικαθίσταται από το ποσό «221.000 EUR»”.

7. Το άρθρο 6 παρ. 1, 3 και 4 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.(...)”

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61”.

8. Περαιτέρω το άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ως άνω νόμου, ορίζει ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, η οποία, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας λαμβανομένων υπόψη των ετησίων αναγκών της αναθέτουσας αρχής, όπως αυτές προκύπτουν από τον προϋπολογισμό της εν εξελίξει ανοικτής διαδικασίας, ήτοι 1.021.008,03 για δύο έτη χωρίς ΦΠΑ (1.266.049€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%), εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016. Κατά συνέπεια, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

10. Συναφώς επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΚ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας,

Συλλ. 1996, σ. Ι-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, Ι-13947, σκέψη 48).

11. Ως εκ τούτου, δέον όπως διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή των κάτωθι σωρευτικών προϋποθέσεων.

Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

- i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
- v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες. Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούνται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

12. Εν προκειμένω, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθούν οι επείγουσες ανάγκες υπηρεσιών καθαριότητας, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο της εν εξελίξει ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας.

Ως προς την εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της εφαρμοστέας διάταξης, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας η ανάγκη ανάθεσης της εν λόγω σύμβασης είναι επείγουσα, καθότι οι υφιστάμενες συμβάσεις λήγουν την 30 Ιουνίου 2019, μη δυνάμενες να παραταθούν περαιτέρω. Συγκεκριμένα υποστηρίζει ότι: «Οι ισχύουσες συμβάσεις για την παροχή των υπηρεσιών καθαρισμού χώρων και επιφανειών στους ανωτέρω αναφερόμενους αερολιμένες λήγει την 30η/6/ 2019 και η διαγωνιστική διαδικασία δεν αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί, γεγονός το οποίο δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα της ΥΠΑ.».

Επιπλέον στο από 12.06.2019 έγγραφο αίτημά της επισημαίνει ότι: «η ανάγκη καθαρισμού των αερολιμένων είναι διαρκής, μη δυνάμενη να διακοπεί αφού δεν είναι δυνατό ο αερολιμένας να παραμείνει χωρίς καθαρισμό μέχρι την ανάδειξη νέου αναδόχου, διότι: (α) η ΥΠΑ δεν διαθέτει μόνιμο προσωπικό για τον καθαρισμό των αιθουσών αφίξεων – αναχωρήσεων επιβατών, των τουαλετών, καθώς και των λοιπών χώρων με αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται οι κανόνες υγιεινής και καθαριότητας στους χώρους των αερολιμένων, με σοβαρό κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία και την εν γένει λειτουργία τους. (β) θα πληγεί διεθνώς η εικόνα του τόπου με δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη χώρα μας. Υπάρχει επομένως σοβαρός κίνδυνος να τεθούν εκτός λειτουργίας οι αερολιμένες. Η έγκριση της υπόψη ανάθεσης αποτελεί τη μοναδική λύση για να μην ανασταλεί η λειτουργία των ανωτέρω αναφερόμενων Αερολιμένων την 1η Ιουλίου 2019 στην καρδιά της τουριστικής περιόδου, με όλες τις δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες για τη χώρα (ταλαιπωρία των επιβατικού κοινού, αμαύρωση της εικόνας της χώρας διεθνώς, σημαντικό πλήγμα στον τουρισμό, διαφυγή εσόδων κλπ).»

Επομένως, όπως προκύπτει από τη φύση της προς ανάθεση σύμβασης, η οποία αφορά στην καθαριότητα των χώρων των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ, καθώς και της επικείμενης λήξης των εν ισχύ συμβάσεων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών την 30.06.2019, θεμελιώνεται ο κατεπείγων χαρακτήρας της ανάγκης ανάθεσης της εν λόγω υπηρεσίας, καθώς η ΥΠΑ δεν δύναται να καλύψει τις ανάγκες του σε καθαριότητα.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας θεμελιώνει το αίτημα προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης την καθυστέρηση εκκίνησης της ανοικτής διαγωνιστικής διαδικασίας λόγω της απαιτούμενης κατά το νόμο εγκριτικής διαδικασίας της ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης για την κάλυψη της λειτουργικής ανάγκης των υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων των αναφερόμενων στο παρόν αίτημα αερολιμένων, λαμβανομένης υπόψη και της ψήφισης του ν. 4549/2018 για το μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δημοσιονομικής στρατηγικής 2019-2022 και της απαίτησης του ΓΛΚ για επανέκδοση της βεβαίωσης που να μνημονεύει ότι από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης δεν θα σημειωθεί υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ισχύοντος ΜΠΔΣ 2019-2022.

Επισημαίνεται, ότι κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένων, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007, 205/2007 και Τμ. IV 160/2013, 182/2014).

Επίσης, στο πλαίσιο εξετάσεως της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, έχει κριθεί ότι, τόσο η ενδεχόμενη πρόβλεψη προϋποθέσεων και εσωτερικών προθεσμιών και διαδικασιών από την ίδια τη Διοίκηση, όσο και η καθυστέρηση εκκίνησης των διαδικασιών αναθέσεως,

σε περίπτωση που τέτοιες εγκριτικές διαδικασίες και προθεσμίες προβλέπονται, δε θα μπορούσαν να θεωρηθούν επαρκής λόγος για την τεκμηρίωση του κατεπείγοντος οφειλόμενου σε απρόβλεπτα γεγονότα (βλ. ΔΕΚ, απόφαση της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02 Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας σκέψεις 43 και 44).

Ωστόσο, ως προς την επίκληση το πρώτον της καθυστέρησης που προκλήθηκε από την ψήφιση του ν. 4549/2018 και την συνεπεία αυτού ανάγκη επανέκδοσης της σχετικής βεβαίωσης ΓΔΟΥ, πράγματι από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι καίτοι είχε εκδοθεί η υπ' αριθ. 30871/1453/30-4-2018 Βεβαίωση ΓΔΟΥ σχετικά με την Προέγκριση ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης, μετά την ψήφιση του ν. 4549/2018, το ΓΛΚ αιτήθηκε από τον αρμόδιο ΓΔΟΥ Υποδομών & Μεταφορών την έκδοση νέας Βεβαίωσης σε αντικατάσταση της ως άνω αναφερομένης που να μνημονεύει ότι από την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης δεν θα σημειωθεί υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ισχύοντος ΜΠΔΣ 2019-2022. Κατόπιν, μετά την έκδοση της νέας βεβαίωσης στις 04-07-2018 (αριθμ. πρωτ. ΓΔΟΥ/851/04-07-2018) ακολούθησε η υπ' αριθμ. 2/40845/9-7-2018 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, με την οποία εγκρίθηκε η ανάληψη πολυετούς υποχρέωσης για τα έτη 2019 και 2020 ύψους 1.266.051 ευρώ προκειμένου να προβεί η αναθέτουσα αρχή στη διενέργεια διαγωνισμού για την παροχή των ως άνω αναφερομένων υπηρεσιών. Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει, όπως έχει κριθεί και με την υπ' αριθ. Δ24/2019 απόφαση της Αρχής, η οποία αφορά σε αντίστοιχο αίτημα της Υ.Π.Α. για υπηρεσίες καθαριότητας σε χώρους και επιφάνειες του κρατικού αερολιμένα Ηρακλείου, με αντίστοιχα πραγματικά περιστατικά ως προς τους χρόνους της εγκριτικής διαδικασίας ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης, ότι πράγματι υπήρξε μία απρόβλεπτη καθυστέρηση, η οποία δεν θα μπορούσε να προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή, ήταν ανεξάρτητης της βούλησής της και δεν προκύπτει να απορρέει από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της τελευταίας ή και των υπηρεσιών πολιτικής αεροπορίας γενικότερα.

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ του ν. 4412/2016, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Εφόσον κριθεί ότι εκλείπει η βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης παρέλκει η εξέταση της συνδρομής αιτιώδους συνάφειας.

Στην κρινόμενη υπόθεση, η κρίσιμη επικαλούμενη καθυστέρηση της έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης από τον αρμόδιο υπουργό, λόγω της ψήφισης του ν.4549/2018, τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με τις κατεπείγουσες ανάγκες, όπως προκύπτουν και περιγράφονται στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής.

(iv) Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας υποστηρίζει ότι οι περιστάσεις που επικαλείται για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, ήτοι η απρόβλεπτη καθυστέρηση της ολοκλήρωσης της διαδικασίας, δεν απορρέει από δική της ευθύνη.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι όταν πρόκειται για πάγιες και διαρκείς ανάγκες, όπως στην προκειμένη περίπτωση, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προγραμματίζει έγκαιρα τις προπαρασκευαστικές του διαγωνισμού ενέργειες, συνεκτιμώντας τυχόν καθυστερήσεις ιδίως στην περίπτωση που απαιτούνται εγκριτικές διαδικασίες άλλων οργάνων.

Ωστόσο, στην κρινόμενη υπόθεση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η αναθέτουσα αρχή καίτοι εκκίνησε τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη διενέργεια της διαγωνιστικής διαδικασίας ήδη από τις 12.4.2018, προκήρυξε τον διαγωνισμό σε χρόνο αψώτερο του αρχικού σχεδιασμού της, λόγω της καθυστέρησης που επέφερε η ψήφιση του ν. ν.4549/2018, η οποία δεν προκύπτει να απορρέει από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της τελευταίας.

(ν) Ως προς την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο: Σύμφωνα με το υποβληθέν αίτημά της και το συνημμένο σε αυτό σχέδιο πρόσκλησης, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για τη σύναψη της υπό κρίση σύμβασης για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών ή μικρότερο σε περίπτωση που οι διαδικασίες του διαγωνισμού ολοκληρωθούν νωρίτερα.

Από τα υποβαλλόμενα στοιχεία του φακέλου αναφορικά με τον προηγηθέντα διαγωνισμό, λαμβάνοντας υπόψιν το στάδιο στο οποίο βρίσκεται σήμερα ο διαγωνισμός (με βάση τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας «στάδιο κατακύρωσης των δικαιολογητικών μειοδότη και των αποτελεσμάτων των διαγωνισμών, τα οποία τελούν υπό την έγκριση του Ελεγκτικού Συνεδρίου») καθώς και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν δικαστικές εμπλοκές ούτε προσφυγές ενώπιον της Ανεξάρτητης Αρχής Προδικαστικών Προσφυγών, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η διάρκεια της αιτούμενης σύμβασης κυμαίνεται σε χρονικό διάστημα, που κατά την ανθρώπινη πείρα και κοινή λογική κρίνεται απαραίτητο για τη σύναψη σύμβασης από την εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία ενόψει και της καθυστέρησης που προκλήθηκε σύμφωνα με τα ανωτέρω.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. **ομόφωνα** αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ' υποπερ. (δδ) του ν. 4013/2011, για προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους και τις επιφάνειες των Κρατικών Αερολιμένων ΙΚΑΡΙΑΣ, ΧΙΟΥ, ΑΡΑΞΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ, ΜΗΛΟΥ, ΚΥΘΗΡΩΝ, ΝΑΞΟΥ, ΣΚΥΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ, ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και των Δημοτικών Αερολιμένων ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟΥ, ΛΕΡΟΥ και ΣΗΤΕΙΑΣ για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 88.149,70€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 27 Ιουνίου 2019

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης